

Údržba vozidla

Každý automobil, a je vcelku jedno, jestli je nový nebo má najeto několik stovek tisíc kilometrů, potřebuje pravidelnou péči, seřizování a údržbu. Proto je vhodné se o vůz co nejpečlivěji starat a provádět pravidelné prohlídky a servisní úkony podle plánu údržby tak, jak doporučuje výrobce vozidla. Také mějte na paměti, že péče o automobil je široký pojem zahrnující všechny jeho oblasti – nestačí jen doplňovat palivo, provozní kapaliny, měnit ojeté pneumatiky a občas otřít čelní sklo nebo v myčce umýt celý automobil.

Seřizování a všechny ostatní úkony spojené s provozem vozidla si přehledně evidujte tak, abyste mohli kdykoliv zjistit spotřebu paliva, výdaje na provozní hmoty a náhradní díly. V evidenci ujetých kilometrů a spotřeby PHM vám může pomoci palubní počítač, který některé údaje zaznamenává, případně vás upozorní na některé servisní úkony, které je třeba provést. Bohužel i počítač je stroj, a tak podle zásady „co je psáno, to je dáno“ zaveďte deník, kam budete všechny potřebné údaje zaznamenávat.

Doporučené zásady pro údržbu

- Všechny kontrolní a servisní úkony se snažte provádět včas, v daném termínu a vysoké kvalitě.
- Jakmile na voze zjistíte třeba jen lehkou závadu, v nejbližším termínu ji odstraňte, vyhněte se tak problémům, které se z malé závady vyvinou po delší době. Například z malého škrábance na laku se postupem času a zanedbáním údržby stane nepěkný puchýř, později i prorezavělý otvor. Druhý příklad – mírně opotřebený čep řízení může postupem času a hlavně větším počtem ujetých kilometrů způsobit návazné opotřebení ostatních dílů řízení a třeba i pneumatik. A z lehké opravy karoserie nebo výměny kulového čepu řízení za řádově několik stokorun se vyklube oprava za několik tisíc.
- Všechny práce prováděné na vozidle si dobře promyslete a o dané problematice si zjistěte co nejvíce odborných informací.
- Před započítím prací si přečtěte kapitolu o oblasti, která vás zajímá, a připravte si potřebné nářadí a přípravky.
- Pracujte rozvážně a bez emocí, přestože vám nějaký úkon nejde tak, jak byste si představovali. Rychlost a nervozita není při opravách a servisních úkonech vhodná, snadno můžete něco zapomenout nebo i poškodit.
- Každou práci se snažte provádět v maximální čistotě, v případě potřeby se nestyďte pozvat pomocníka nebo se zeptejte odborníků ve značkovém servisu.
- Do oprav a seřizování, na které si netroufáte, se nepouštějte a vůz zavezte do odborného servisu.

Záznamy a evidence

Díky palubnímu počítači a dobře vedené evidenci nemůžete „přetáhnout“ termín pro výměnu oleje, filtrů, brzdové kapaliny či rozvodových řemenů, čímž výrazně zvyšujete spolehlivost a bezpečnost vozidla a navíc máte neustále přehled o výdajích, které jste uskutečnili. Do evidence můžete zapisovat i údaje o spotřebovaných pohonných hmotách a můžete tak sledovat průměrnou spotřebu vozidla. Díky pravidelnému sledování spotřeby můžete například zjistit, že spotřeba je vyšší než obvykle, a můžete tak včas objevit závadu v palivovém systému nebo seřízení motoru. Závažné poruchy a závady se také automaticky zapisují do paměti řídicí jednotky a lze je z paměti vyvolat pomocí diagnostické zásuvky a čtecího zařízení.

Diagnostická zásuvka je umístěna za malou odkládací přihrádkou vlevo vedle volantu.

Plán kontrolních, výměnných a servisních úkonů je popsán v další kapitole. V případě, že kupujete ojetý automobil, snažte se od původního majitele získat servisní knížku. Může vám leccos napovědět o servisních úkonech, které vozidlo prodělalo v předešlých letech. Intervaly údržby a kontroly vozidla jsou krátkodobé a dlouhodobé. Podle stáří vašeho vozidla a podle provozování v těžkých podmínkách si můžete intervaly zkrátit. Starší vůz s větším počtem ujetých kilometrů bude totiž zcela logicky vyžadovat větší pozornost než vůz nový nebo zánovný.

Tip:

K evidenci záznamů o vozidle můžete použít běžně dostupný „Deník jízdy“. Lze ho zakoupit v několika verzích a formátech v papírnickvích a kancelářských potřebách.

Kontrola a doplňování provozních kapalin

Během provozu vozidla dochází díky různým vlivům k úbytku provozních kapalin. Některé provozní kapaliny se mohou částečně odpařovat (voda z akumulátoru) nebo mohou unikat menšími nezřetelnými netěsnostmi ve spojích vedení, jiné přirozeně spotřebujete provozem vozidla (například kapalina do ostříkovačů a částečně i v menším množství motorový olej).

Nedostatečné množství některých kapalin může mít za následek vážné poškození nebo i havárii některých součástí vozidla. Z těchto důvodů je nutné provádět pravidelnou kontrolu a případné doplňování všech provozních hmot tak, aby nebyl ohrožen chod hnacího agregátu a všechny ovládací a kontrolní systémy mohly bezchybně fungovat.

Tip:

Kontrolujte alespoň vizuálně prostor pod vozidlem a v případě, že na vozovce objevíte skvrny od oleje nebo jiných kapalin, proveďte ihned podrobnější kontrolu v odborném servisu nebo dílně. Tímto způsobem můžete včas odhalit drobné netěsnosti převodovky, olejové vany motoru nebo chladiče a zabránit tak větším škodám, ke kterým by mohlo dojít.

Motorový olej

Motor při své práci spotřebuje určité, omezené množství oleje, a proto je třeba provádět pravidelnou kontrolu hladiny oleje v olejové vaně. Ke kontrole je určena měrka, která zasahuje do olejové vany motoru, a podle značky na měrce lze tedy kdykoliv zjistit, je-li hladina správná či nikoliv.

Při kontrole hladiny oleje v motoru je třeba dodržet několik zásad:

- Vozidlo musí stát na vodorovné rovině, jinak hrozí, že naměříte příliš málo nebo mnoho oleje v motoru.
- Motor musí být vypnutý alespoň několik minut, aby všechen olej, který je během jízdy i na vnitřních stěnách bloku motoru, mohl stéci zpět do olejové vany.
- Olejovou měrku vyjměte, otřete od oleje a znovu ji zasuňte do motoru.
- Měrku znovu vytáhněte a podle toho, kam na měrce zasahuje olej, určete hladinu oleje v motoru.
- Na měrce najdete prolisované místo se značkami MIN a MAX, do jaké výše má sahat olej. Je-li olej pod značkou určující jeho minimální množství, musíte jej doplnit.
- Při doplňování vyšroubujte olejovou zátku na ventilovém víku a opatrně motorový olej do motoru doplňte. Dolévejte po menších dávkách a mezi doléváním provádějte kontrolu pomocí měrky. Vždy počkejte dvě až tři minuty, aby olej mohl stéci do olejové vany. Rozdíl mezi minimem a maximem hladiny oleje je přibližně 0,8–1 litr.

Měrka hladiny motorového oleje je zvýrazněna šipkou. Její horní část je zvýrazněna oranžovou barvou. (1) – nejvyšší hladina oleje, (2) – minimální hladina oleje

Při kontrole a doplňování motorového oleje postupujte vždy systematicky a buďte pečliví. Motor ponechte v klidu a proveďte měření tak, že vyjmete měrku oleje, otřete její spodní část, opět ji zasunete, vysunete a odečtete stav oleje. Olej doplňujte vždy po malých dávkách (stačí 0,1–0,2 l) a průběžně kontrolujte stoupající hladinu oleje. Mezi jednotlivými dávkami počkejte vždy 2–3 minuty, aby olej mohl stéci dolů do vany.

- Příliš velké množství oleje v motoru může způsobit vniknutí většího množství oleje do spalovacího prostoru a porušení některých těsnících kroužků. Proto, je-li v motoru oleje více, než je třeba, proveďte jeho odsátí nebo odlití na stanovenou hladinu.
- Při doplňování oleje používejte vždy oleje shodného typu, stejné viskozity a hlavně doporučené specifikace VW. Nouzově k doplnění můžete použít i olej jiné specifikace, ale potom je nutné zkrátit výměnný interval, neboť původní náplň degradujete.
- Po doplnění oleje nezapomeňte uzavřít nalévací zátku a dobře zasunout kontrolní měrku.

Upozornění:

Přepřehřované motory (1,4 TDI a 1,9 TDI) mají při sportovním režimu vyšší spotřebu oleje (1–1,5 litru na 10 000 km), a proto kontrolu hladiny oleje provádějte častěji, asi po 5 000 km.

Brzdová kapalina

Správné množství brzdové kapaliny v zásobní nádržce, kterou najdete v motorovém prostoru, je důležité pro bezvadnou funkci brzdové soustavy. Při nedostatku brzdové kapaliny může dojít k zavzdušnění celé brzdové soustavy a v jejím důsledku k měknutí brzdového pedálu nebo jeho propadání.

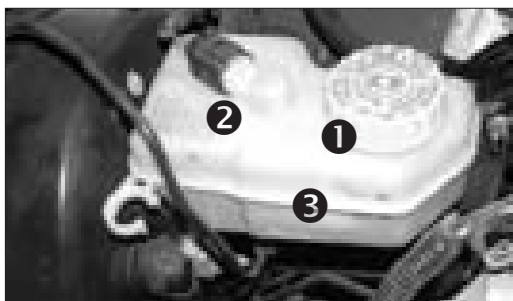
Hladinu brzdové kapaliny v zásobní nádržce je třeba udržovat mezi ryskami MIN a MAX. Hladina v nádržce se díky plynulému opotřebování třecích brzdových materiálů neustále snižuje, a proto je třeba kapalinu pravidelně kontrolovat a dolévat. Hydraulické systémy brzd jsou plněny brzdovou kapalinou podle mezinárodní klasifikace DOT 4, a proto je nutné shodnou kapalinu do systému doplňovat. Kapalina s klasifikací DOT 3 má nižší bod varu a je tedy nevhodná. Kapalina klasifikace DOT 5 je již také na trhu, bod varu má vyšší a v nouzovém případě ji lze k doplnění použít. Podrobnosti najdete v kapitole Kontrola a opravy brzdové soustavy.

Pozor!

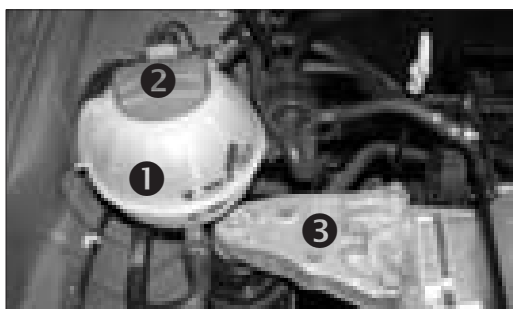
Brzdová kapalina je jedovatá, proto při práci s ní používejte ochranné rukavice a ochranné brýle. Při potřísnění kapalinou omyjte postižené místo vodou! Brzdová kapalina může narušit i lak karoserie, proto při manipulaci s kapalinou pracujte s nejvyšší opatrností.

Kapalina do chladicího systému

Chladicí kapalina používaná ve fabiích je podle specifikace VW TL 774D červené barvy a má označení G 12. Chladicí systém není nutno nijak doplňovat, pakliže někde nedochází k úniku nemrznoucí chladicí směsi. Při eventuálním doplnění použijte zásadně chladicí směs stejné specifikace, jinak hrozí poškození některých součástí chladicí soustavy. Smíchá-

Nádobka brzdové kapaliny je umístěna přímo na brzdovém válci. Víčko nádoby (1) je v přední části, vzadu je konektor (2) se signalizací hladiny brzdové kapaliny. Značkou (3) je označena maximální výška hladiny.

Přetlaková zásobní nádoba chladicího systému motoru je umístěna na pravém podběhu. Při doplňování chladicí směsi povolujte zátku pozvolna – chladicí směs může být horká a může vás opařit! Popis: 1 – nádoba chladicího systému, 2 – zátka nádoby, 3 – držák motoru

Doplnění chladicí směsi: k doplnění použijte vždy chladicí směs doporučené specifikace (VW TL 774 D), v nouzi lze dolévat i destilovanou vodu, při havarijní situaci i vodu obyčejnou.

ním různých typů a druhů chladicích kapalin se jednak mohou utvářet nevhodné usazeniny a kaly, výrazně se zmenšuje protikorozní účinek kapaliny a může dojít i k poškození pryžových součástí chladicího systému. Doplňování vody je také nevhodné, neboť se tím snižuje mrazuvzdornost směsi i její bod varu a současně se opět zvyšuje možnost vzniku koroze a usazování vodního kamene.

Před doplňováním chladicí směsi vypněte motor a opatrně vyšroubujte víčko zásobní nádržky chladicí kapaliny. Hladina směsi musí být mezi ryskami MIN a MAX, které jsou vidět na boku nádoby. Doplňte chladicí směs do požadované výše a nádobku dobře uzavřete víčkem.

Upozornění:

Pokud dojde na chladicím systému k závadě a ukazatel teploty signalizuje přehřátí, postupujte zvláště opatrně. Při prudkém povolení zátky by mohlo dojít k opaření některé části těla!

Náplň do posilovače řízení

Posilovač řízení označovaný anglickou zkratkou EPHS není závislý na chodu motoru, ale na chodu elektrického čerpadla, jež pohání nezávislý elektromotor. Za pomoci elektronické řídicí jednotky lze ovládat proměnnou tuhost otáčení volantem. Například při parkování může posilovač vyvinout větší účinek a otáčení volantem je snazší. Naopak při rychlé jízdě je tlak nižší a pro lepší kontakt řidiče s vozovkou je řízení tužší. Řízení lze v servisu nastavit na různé charakteristiky podle individuálního přání zákazníka. Existují verze normální, komfortní a verze handicap. Elektro-hy-

draulický posilovač řízení má zásobní nádržku na hydraulický olej v motorovém prostoru před akumulátorem.

Při kontrole hladiny oleje v nádržce posilovače je třeba dodržet tyto zásady:

- Motor musí být vypnutý a vychladlý, zapalování vypnuto.
- Přední kola musí být narovnána do přímého směru.
- Demontujte akumulátor – zásobní nádobka je umístěna pod ním.
- Otřete okolí víčka, aby případné nečistoty nepadly do nádobky.
- Víčko vyšroubujte a hadrem otřete měрку od oleje.
- Víčko zašroubujte zpět do nádobky a znovu ho vyšroubujte ven, olej musí sahat minimálně 2–3 milimetry nad značku označenou MIN a nesmí být výše, než je značka MAX.
- Při výrazném poklesu hladiny doplňte do zásobní nádobky nový olej Pentosin CHF 11 S nebo specifikace TL 52146, případně zkontrolujte nebo nechte zkontrolovat všechny spoje, zdali olej ze systému neuniká.
- Do systému doplňujte výhradně nový olej, i malé nečistoty mohou způsobit poruchu posilovače řízení.
- Do posilovače řízení se vejde 0,8 litru hydraulického oleje.
- Nejlevnější verze Junior, za jistých okolností i verze Easy, nemají posilovač řízení; tyto vozy jsou vybaveny běžným mechanickým hřebenovým řízením.

Pozor!

Při vlečení vozidla, jestliže elektrické čerpadlo nepracuje, jde řízení ztuba a na otáčení volantem je třeba vynaložit větší sílu.

Kapalina do ostřikovače

Nádržku ostřikovače čelního a zadního skla, případně předních světlometů najdete napravo v přední části motorového prostoru. Do nádobky ostřikovače doplňujte zásadně k tomu určenou nemrznoucí směs nebo v letním období směs čisticího přípravku na odstranění zasklých nečistot a hmyzu. Obyčejná voda je k použití nevhodná, neboť v systému ostřikovače může zanechávat vodní kámen a jiné usazeniny, které mohou delším používáním způsobit neprůchodnost trysek nebo poruchu elektrického čerpadla.

Likvidace použitých provozních kapalin

Při používání a následné likvidaci provozních kapalin mějte na paměti, že to jsou agresivní látky nebezpečného charakteru, případně i jedy a kyseliny, a podle toho s nimi zacházejte. Vyjetý olej z motoru či převodovky, staré brzdové a nemrznoucí kapaliny, kapalinu posilovače řízení, kyselinu z akumulátoru, olej z tlumičů pérování nebo i hadry těmito látkami znečištěné vždy ekologicky zlikvidujte tak, abyste nepoškodili životní prostředí.